

Soạn bài Đặc điểm của ngôn ngữ nói và ngôn ngữ viết

Gợi ý trả lời câu hỏi phần Luyện tập (SGK, tr. 88)

Câu 1. Đặc điểm ngôn ngữ viết của đoạn trích trong đoạn trích văn bản *Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt* (bài tập 1, tr. 88 SGK)

Trả lời:

- Về từ ngữ: Sử dụng một hệ thống các thuật ngữ của ngành ngôn ngữ học: vốn chữ, từ vựng, ngữ pháp, phong cách, thể văn,...

- Về câu: câu viết rõ ràng, trong sáng (tách dòng sau mỗi câu để trình bày rõ từng luận điểm, dùng các từ ngữ chỉ thứ tự trình bày để đánh dấu các luận điểm).

- Về dấu câu: dùng chính xác, đúng chỗ làm cho câu văn rõ nghĩa.

- Có phần giải thích rõ ràng (nằm trong ngoặc, thể hiện rõ dụng ý của người viết về việc lựa chọn và thay thế các từ là thuật ngữ.

Câu 2. Phân tích đặc điểm của ngôn ngữ nói ở đoạn trích truyện *Vợ nhặt* (bài tập 2, tr. 88 SGK)

Trả lời:

- Các từ ngữ trong lời ăn tiếng nói hàng ngày: mấy, có khối, nói khoác, sợ gì, đằng ấy, cười tít,...

- Cử chỉ điệu bộ: đẩy vai, cười (nắc nẻ), cong cớn, ngoái cổ, ton ton chạy...

- Các từ hô gọi: kìa, này, nhà tôi ơi, đằng ấy,...

- Các từ tình thái: có khối... đây, đây, sợ gì,...

- Các nhân vật tham gia đối thoại trực tiếp, thay phiên đổi vai cho nhau.

Câu 3. Phân tích lỗi và chữa lại các câu dưới đây cho phù hợp với ngôn ngữ viết.

a. Trong thơ ca Việt Nam thì đã có nhiều bức tranh mùa thu đẹp hết ý

b. Còn máy móc, thiết bị do nước ngoài đưa vào góp vốn thì không được kiểm soát, họ sẵn sàng khai vống lên đến mức vô tội vạ.

c. Cá, rùa, ba ba, ếch nhái, chim ở gần nước thì như cò, vạc, vịt, ngỗng... thì cá, ốc, tôm, cua... chúng chẳng chừa ai sất.

Trả lời:

Soạn bài Đặc điểm của ngôn ngữ nói và ngôn ngữ viết

a.

- Lỗi: nhầm phong cách ngôn ngữ nói với phong cách ngôn ngữ viết. Cụ thể: xem xét lại các từ *thì, đã, hết ý* trong câu (dư thừa và không đúng phong cách).

- Chữa lại: *Trong thơ ca Việt Nam có nhiều bức tranh mùa thu rất đẹp.*

b.

- Lỗi: Thừa các từ "như", "thì"; sai phong cách các từ ngữ: "khai vông lên", "vô tội vạ".

- Có thể sửa lại là: *Máy móc, thiết bị do nước ngoài đưa vào góp vốn không được kiểm soát, họ sẵn sàng khai tăng lên mà không có căn cứ nào.*

c.

- Lỗi: sai cả về từ ngữ lẫn diễn đạt.

- Có thể sửa lại là: *Chúng chẳng chứa thứ gì: từ ca, rùa, ba ba, ếch nhái, ốc, tôm cua đến những loài chim ở gần nước như cò, vạc, vịt, ngỗng...*